

Sjælland
J.nr. 2021 - 7971
Juni 2023

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose

Forslag til Natura 2000-plan for N163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringsnotater for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **4** høringssvar.

Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Modstridende interesser
4. Målsætninger
5. Udpegningsgrundlag og områdegrænser
6. Andet

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringsssvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne hørings svar.

Det bemærkes, at høringsssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringsssvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af hørings svar

Næstved Kommune bemærker, at det af Natura 2000-planen fremgår, at der er kortlagt to søer over 5 ha, som er naturtypebestemt til næringsrig sø (3150). Det kunne med fordel tydeliggøres i teksten at der er tale om Tystrup og Bavelse Sø.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planerne bygger på Natura 2000-basisanalyserne, der redegør for datagrundlaget. For en uddybende beskrivelse af de kortlagte søer over 5 ha inden for Natura 2000-området henvises til Natura 2000-basisanalysens afsnit 3.2.3 Søer over 5 ha.

Resumé af hørings svar

Næstved Kommune konstaterer, at der endnu ikke er kortlagt levesteder for klyde i Natura 2000-området. Så retningslinjen om, at levestederne skal sikres eller forbedres, virker ikke relateret til nuværende viden. Blandt andet vil det være svært at vurdere, om tilstanden af levesteder er god.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Klyde er kommet på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F93 i forbindelse med den seneste revision i 2018-2022. Kortlægning af levesteder for klyde er som påpeget, endnu ikke foretaget i dette fuglebeskyttelsesområde, da disse data er indsamlet i perioden 2013-2019 i forbindelse med det nationale overvågningsprogram – NOVANA.

Der findes andre data om naturen i Natura 2000-områderne. Disse er dog ikke tilstrækkeligt ensartede og kvalitetssikrede til, at Miljøstyrelsen har inddraget dem i de statslige basisanalyser, som blandt andet har dannet grundlag for den nationale prioritering af indsatsen i 3. planperiode (2022-2027). Mange af disse data vil med fordel kunne indgå i senere faser af planlægningen, ikke mindst i forbindelse med gennemførelse af konkrete projekter, som fx sikring og forbedring af klyders levested.

Resumé af hørings svar

Næstved Kommune bemærker, at der er uoverensstemmelse mellem den beregnede tilstand af levesteder for ynglefuglen fjordterne og registrering af yngleforekomster i området fra 2018-2020. Tilstandsvurderingen i levestedskortlægningen stemmer heller ikke overens med den beregnede høje og gode tilstand for den lysåbne naturtyper tidvis våd eng (6410).

Miljøstyrelsens bemærkninger

Der benyttes forskellige tilstandssystemer for fugles levesteder og lysåbne naturtyper. Her registreres forskellige parametre, som igen er vægtet forskelligt, afhængig af art og naturtype, som arealerne er tilstandsvurderet for. Desuden er overvågning af ynglefugle og kortlægning af fugles levesteder to uafhængige undersøgelser. I overvågningen optælles ynglebestanden i fuglebeskyttelsesområdet og i levestedskortlægningen registreres forskellige levestedsparemetre på mulige levesteder. Som beskrevet i Natura 2000-basisanalysen er det især forstyrrelse og prædation, der giver levestedet for fjordterne en ringe tilstand. På trods af dette er der registreret flere fjordtermer ved seneste overvågning, end den tidligere.

Tilstandsvurdering af levesteder for ynglefugle og de anvendte parametre og deres vægtning fremgår af bilag 6 i BEK nr. 653 af 19/05/2020, Bekendtgørelse om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder. Tilsvarende fremgår tilstandsvurdering for de lysåbne naturtyper, de anvendte parametre og deres vægtning af bilag 1 i BEK nr. 653 af 19/05/2020, Bekendtgørelse om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening Sorø foreslår en regulering af færdsel i Suserup Skov med henblik på at mindske slid. Styring af færdslen og mindskning af slid vil bl.a. kunne ske ved at opsætte gangbroer i fugtige områder og tydelig mærkning af stien i skoven. Foreningen foreslår ligeledes konkrete naturplejeindsatser i området i form af afgræsning af ånære arealer. Endelig ønsker Danmarks Naturfredningsforening Sorø for de arealer, der vedrører Vester Broby Skov og skovene vest for Tystrup Sø, at de overgår til at være urørt skov. Dog således, at veje og stier løbende er passable, og at der tages hensyn til huse og fortidsminder i og ved skovene.

Miljøstyrelsens bemærkninger

De foreslåede tiltag er for konkrete til Natura 2000-planen og bør i stedet adresseres til handleplanmyndigheden. Konkrete input skal således rettes mod relevante handleplanmyndighed, når handleplanlægningen går i gang, efter at denne Natura 2000-plan er endelig.

Miljøstyrelsen er handleplanmyndighed for de skovbevoksede fredskovspligtige arealer. Miljøstyrelsen skal forsøge at indgå frivillige aftaler med lodsejere om drift og tiltag på de fredskovspligtige arealer, der understøtter Natura 2000-planernes bevaringsmålsætningerne jf. skovlovens §18. Aftaler baseres på tilskud jf. skovlovens §29. Hvor frivillige aftaler ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for at realisere Natura 2000-skovplanen, hvis det ikke er muligt at indgå frivillige aftaler, jf. skovlovens §19. Påbud udløser erstatning efter §24 i skovloven.

Kommunerne er handleplanmyndighed på skovbevoksede ikke-fredskovspligtige arealer. De skal ligeledes forsøge at indgå frivillige aftaler med de private lodsejere. Det er muligt at søge tilskud berammet i skovloven, hvis der i samme omgang pålægges fredskovspligt på arealet.

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening Sorø ønsker, at Susåen får lov til at forløbe ureguleret i den del, der vedrører Sorø Kommune.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at vandstanden og grødeskæring i Susåen er fastsat i vandløbets regulativ, hvor Sorø Kommune er den ansvarlige myndighed for så vidt angår den del af vandløbet, der er beliggende i Sorø Kommune. Dette er således ikke en del af høringen af Natura 2000-planen. Krav til miljøtilstanden i vandløbet er fastsat i vandområdeplanen.

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening Sorø ønsker tillige, at der vest for Tystrup Sø planlægges for en livskraftig bestand af bilag IV-arten hasselmus, idet arten tidligere er foreslået optaget som en del af habitatområdets udpegningsgrundlag.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen planlægger udelukkende for arter, naturtyper og fugle på aktuelle Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

For habitatområderne er det udelukkende arter på habitatdirektivets bilag II og naturtyper på habitatdirektivets bilag I, der kan indgå i områdernes udpegningsgrundlag, mens det for fuglebeskyttelsesområderne er fugle, der fremgår af fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 4 stk. 1 (yngle- og trækfuglearter omfattet af direktivets bilag 1) og artikel 4, stk. 2 (regelmæssigt tilbagevendende trækfugle samt visse forekomster af ynglefugle, som ikke er opført i bilag 1). Hvilke naturtyper, arter og fugle, der optræder på de enkelte områders udpegningsgrundlag, beror på en række kriterier, der er beskrevet på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Hasselmus er ikke på habitatdirektivets bilag II og kan derfor hverken blive en del af udpegningsgrundlaget for området eller være en del af Natura 2000-planen.

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune ønsker, at det fremgår af Natura 2000-planen på hvilke arealer, der skal gennemføres indsatser rettet mod fugle, da levestedskortlægningen for fx plettet rørvagtel geografisk er helt forskellig i de to kortlægninger. Fuglen er ikke observeret ynglende siden 2009, og det burde være en stabil ynglende bestand der var målsætningen. Det er jo ikke til at vide hvilket areal der kortlægges næste gang når fuglen ikke længere er i området. Ligeledes ønsker Næstved Kommune at det tydeliggøres i Natura 2000-planen, om der skal ske yderligere indsatser for at forbedre levesteder for lys skivevandkalv, end dem der allerede er gennemført i LIFE-projektet Semiaquatic LIFE.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan ikke imødekomme Næstved Kommunes ønske om, at indsatsprogrammet skal være mere detaljeret og pege på hvilke indsatser, der skal gennemføres på konkrete arealer. Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder, det vil primært sige kommunerne og offentlige lodsejere. Det fremgår således af miljømålslovens § 42, at det statslige indsatsprogram indeholder retningslinjer for de respektive myndigheders handleplaner.

Indsatser i indsatsprogrammet skal bidrage til, at Natura 2000-planernes langsigtede målsætninger opfyldes på sigt, hvorfor der planperiode for planperiode prioriteres en særlig indsats, hvor behovet vurderes at være størst. I denne planperiode er der fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed, på at sikre og forbedre tilstanden for eksisterende natur og levesteder samt at bekæmpe invasive arter.

Hvad angår målsætningen for plettet rørvagt, så er den udarbejdet ud fra habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Målsætningen danner ramme for myndighedernes vurdering af, om en aktivitet eller et projekt vil være i modstrid med direktivforpligtelserne. Selvom målsætningerne på visse områder kan virke overordnede, er Natura 2000-planerne med til at sætte en klar ramme for de forskellige dele af udpegningsgrundlaget.

Målsætningerne er udarbejdet efter generelle kriterier med fokus på væsentlighed som beskrevet i Natura 2000-planens indledende afsnit om målsætninger. Det indkomne ønske om en mere konkret målsætning om en stabil ynglebestand for plettet rørvagt kan derfor ikke imødekommes.

Det bemærkes i øvrigt, at plettet rørvagt er målsat med konkrete målsætninger under grupperingen "Mose- og rørskovsfugle".

3. Modstridende interesser

Resumé af høringssvar

Faxe Kommune ønsker en uddybning af hvordan kommunen konkret skal forholde sig til at der sker en opretholdelse af naturtyperne skovbevokset tørvemose (91D0) og elle- og askeskov (91E0) på nationalt og biogeografisk niveau i forbindelse med fremlæggningen af plejeplaner og naturplejeprojekter, hvor disse naturtyper bliver ryddet. Kommunen er ikke bekendt med lettilgængelige data over de nationale og biogeografiske forekomster.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Faxe Kommunes interesse for, hvordan det skal sikres, at der sker en opretholdelse af naturtyperne på biogeografisk niveau. Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljøstyrelsen løbende følger med i udviklingen og justerer ind planperiode for planperiode efter behov.

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune bemærker, at urørt skov ifølge Natura 2000-planen har højere prioritet end lysåbne kildevæld (7220). Arealmæssigt er kildevæld meget små. Kommunen mener derfor, at det bør prioriteres, at de forbliver lysåbne – også i urørt skov.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Habitatnaturtypen kildevæld er karakteriseret ved forekomst af frit synligt kildevand i hvert fald hovedparten af året, og forekommer naturligt både som lysåbne og skovbevoksede typer, hvorfor det udelukkende er nyere tilgroning af lysåbne kildevæld, der prioriteres holdt lysåbne. De lysåbne typer af kildevæld indeholder typisk flere arter af urter, storer og især mosser tilknyttet kildevæld, og disse ønskes generelt fastholdt og genoprettet. Gammel urørt skov har høj biodiversitetsværdi, og her prioriteres de naturlige processer højt.

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune ønsker, at etablering af levesteder for den tykskallede malermusling bør prioriteres over levesteder til pignmerling, grundet udbredelsen af de to arter. Ligeledes ønskes fjernelse af spærringer i Susåen prioriteret over bevarelse af aske-elleskov, grundet de geografiske begrænsninger i åens placering.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Natura 2000-planerne udelukkende fastlægger rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Jf. lovgivningen på

området skal projekter såsom etablering af levesteder for tykskallet malermusling og/eller fjernelse af spærringer i Susåen, der kan påvirke Natura 2000-områderne, undergå en habitatvurdering, inden disse kan realiseres. Vurderingen foretages af den ansvarlige myndighed.

4. Målsætninger

Resumé af høringssvar

En borger anfører, at benyttelsen (alm. rekreativ benyttelse, diverse undersøgelser, plejeaktiviteter, organiserede ture) af Holmegaards Mose overstiger mosens bæreevne, således at de beskyttede fuglearter (specifikt rødbrum, plettet rørvagtel, mosehornugle, havørn) får sværere vilkår.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig synspunktet og kan oplyse, at Miljøstyrelsen løbende reviderer bestemmelserne for vildtreservater med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. ynglefugle i forhold til forstyrrelser. Miljøstyrelsen har bestilt DCE til at lave en gennemgang af alle Natura 2000-områderne med henblik på en vurdering af eventuelle forstyrrelsestrusler.

Miljøstyrelsen kan desuden oplyse, at eventuelle ændringer af reservatbestemmelserne herunder gældende bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning.

5. Udpegningsgrundlag og områdegrænser

Resumé af høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening Sorø foreslår at hasselmus kommer på områdets udpegningsgrundlag.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Hasselmus er ikke på habitatdirektivets bilag II og kan derfor hverken blive en del af udpegningsgrundlaget for området eller være en del af Natura 2000-planen. Se i øvrigt Miljøstyrelsens bemærkninger vedr. hasselmus under indsatsprogram.

6. Andet

Resumé af høringssvar

Næstved Kommune bemærker, at to af de overordnede retningslinjer – nr. 8 og 9 – udelukkende er Miljøstyrelsens ressortområde. Det foreslås, at dette tydeliggøres i punkterne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose

På baggrund af de indkomne høringssvar til Natura 2000-planen har Miljøstyrelsen ikke fundet anledning til at foretage ændringer i Natura 2000-planen.

I løbet af høringsperioden er Miljøstyrelsen blevet opmærksom på, at der i Natura 2000-planens afsnit om modstridende naturinteresser bør tilføjes en prioritering af brunvandede søer (3160) i de tilfælde, at de udgør levested for stor kærguldsmed samt lys skivevandkalv, frem for naturtypen aktiv højmose (7110). Dels vil en fuldstændig regenerering af højmosefladen om nogensinde først ske på meget lang sigt, dels vil det være i modstrid om at bevare de brunvandede søer i Holmegaards Mose som levested for de truede arter stor kærguldsmed og lys skivevandkalv. Formuleringen tilføjes derfor afsnittet modstridende naturinteresser i den endelige Natura 2000-plan.

Ændringen i forhold til Natura 2000-planforslaget giver ikke anledning til fornyet høring over Natura 2000-planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget N163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose

Sagsnummer	Høringspart
2022 - 37097	Borger
2022 - 37750	Danmarks Naturfredningsforening, Sorø
2022 - 44259/2022 - 37429	Næstved Kommune
2022 - 45470/2022 - 38190	Faxe Kommune